

**EEN NIEUWE VINDPLAATS VAN DE
ZWEEFVLIEG *MICRODON DEVIUS* IN
MIDDEN-LIMBURG (DIPTERA: SYRPHIDAE)**

Frank Raemakers

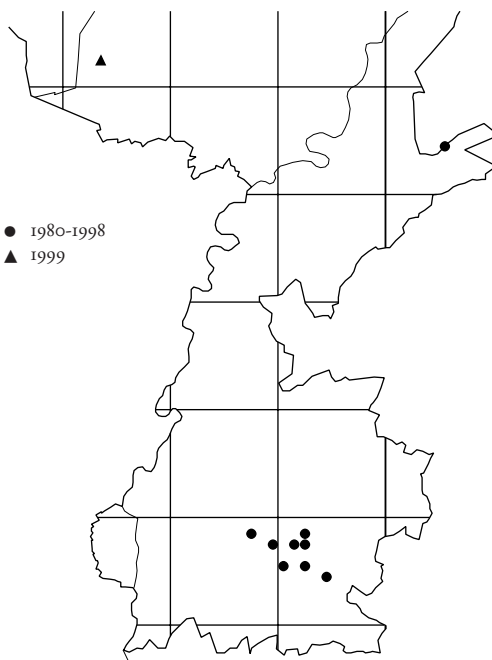
De zweefvlieg *Microdon devius* (Linnaeus, 1761) is een warmteminnende soort. De noordgrens van het areaal loopt door Zuid-Limburg. Alleen op de Vrakelberg komt de soort daar talrijk voor (NJN 1998). De eerste vondst buiten Zuid-Limburg werd gedaan door Willem Renema. Op 17 mei 1990 zag hij bij de Rolvennen te Herkenbosch (Amersfoortcoördinaten 205 354) drie mannetjes, waarvan er één werd verzameld. Bij controle door Wouter van Steenis van een deel van de collectie van de auteur bleek dat er op 14 juni 1997 door Ivo Raemakers een mannetje werd verzameld bij Weert (Amersfoortcoördinaten 173 362).

Alle recente vondsten van *M. devius* staan weergegeven in figuur 1.

De vindplaats bij Weert vertoont overeenkomsten met die bij Herkenbosch. In beide gevallen is er sprake van een relatief warm, heideachtig terrein. De exemplaren bij Herkenbosch zweefden op de overgang tussen een stuk geplagde heide en een gedeelte met wat hogere vegetatie (mond. med. Willem Renema). Bij Weert gaat het om een restantje vergraste heide, met veel pijpenstrootje *Molinia caerulea*. Daarnaast groeit er vooral struikheide *Calluna vulgaris* en dopheide *Erica tetralix*. Een kleine populatie klokjesgentiaan *Gentiana pneumonanthe* duidt er op dat het terrein vroeger veel natter was. Ook in dit terrein is - zeer kleinschalig - geplagd. Jaarlijks wordt een deel van de vegetatie gemaaid met de zeis, hetgeen overgangen van lagere naar hogere vegetaties oplevert.

De structuur wordt verder nog verrijkt door de aanwezigheid van enig struweel en een paar bomen.

Van *M. devius* is bekend, dat de larven leven in mierennesten. In het terrein bij Weert komt de gele weidemier *Lasius flavus* (Fabricius, 1781) opvallend veel voor. Bij het maaien worden de nesten bewust ontzien. De nesten vormen vaak

Figuur 1
Vindplaatsen van *Microdon devius* in Nederland vanaf 1980. Bron: Landelijk zweefvliegenbestand van EIS-Nederland, NJN en NEV.

Figure 1
Records of *Microdon devius* in The Netherlands since 1980. Source: National Syrphidae-database of the European Invertebrate Survey - The Netherlands, Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie and Nederlandse Entomologische Vereniging.

hoge bulten in pollen pijpenstrootje en het zijn juist deze nesten die erg gevoelig blijken voor predatie door vogels. In tegenstelling tot de nesten in de ongemaaide delen, waar de vegetatie relatief hoog en dicht is, vallen ze erg op en zijn ook zeer gemakkelijk bereikbaar. Mogelijk profiteert *M. devius* hier ook van.

Het is zeker de moeite waard om te onderzoeken of de vondsten bij Herkenbosch en Weert betrekking hebben op populaties. Overigens werd de vindplaats bij Herkenbosch in de jaren 1991-1993 nog vele malen, maar zonder resultaat, bezocht.

Het is niet uitgesloten dat het areaal van de soort zich in noordelijke richting uitbreidt, of dat de

populaties al langere tijd over het hoofd gezien zijn. De vindplaats bij Weert zal in ieder geval tijdens het nieuwe seizoen extra aandacht krijgen, temeer daar er nog een andere zeldzame, warmteminnende en aan mieren gebonden soort is waargenomen, namelijk *Xanthogramma citrofas-ciatum* (De Geer, 1776). Deze zweefvlieg is overigens ook bij de Rolvennen waargenomen (mond. med. W. Renema).

LITERATUUR

NJN 1998. Voorlopige atlas van de Nederlandse zweefvliegen (Syrphidae). – EIS-Nederland, Leiden & NJN, 's-Graveland.

SUMMARY

A new record of *Microdon devius* in the central part of the province of Limburg (Diptera: Syrphidae)

In 1997 a male of the hoverfly *Microdon devius* (Linnaeus, 1761) was collected near Weert, in the central part of the province of Limburg in The Netherlands. The only other record from the same area was from the Meynweg in 1990. The nearest population in The Netherlands of this rare species is found in the southernmost part of Limburg. The heath vegetation at the site near Weert harbours a relatively large population of the ant *Lasius flavus*, the possible host of the larvae of *M. devius*.

F. Raemakers
St. Luciastraat 8
6002 BP Weert
